

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв**

Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

**СТВОРЕННЯ ДЕКОРАТИВНОГО НАТЮРМОРТУ В ТЕХНІЦІ
ОЛІЙНОГО ЖИВОПИСУ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”**

Виконав: студент(ка)
Спеціальності 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Освітньо-професійної (наукової) програми
Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація
Євдокимова Інга Володимирівна

Керівник доцент Ракович В.В.
Рецензент доцент Думасенко С.А.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Декоративний натюрморт в техніці олійного живопису в техніці олійного живопису в історії образотворчого мистецтва.....	5
1.1. Жанр натюрморту в живопису. Історія виникнення декоративного натюрморту.....	5
1.2. Техніка олійного живопису	7
РОЗДІЛ 2. Специфіка виконання декоративного натюрморту в техніці олійного живопису.....	12
2.1. Особливості декоративного натюрморту та прийоми його виконання.....	12
2.2. Етапи виконання декоративного натюрморту в техніці олійного живопису.....	14
ВИСНОВКИ.....	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	20
Додатки.....	21

Вступ

Натюрморт – не лише художнє завдання, як вважає Борис Вінер, але і ціле світосприйняття. Це – один із улюблених жанрів живописців всіх часів, оскільки вирішує саму цікаву проблему простору та предмету у ньому. Існує безліч різновидів натюрмортів, створених у різні часи та епохи.

Робота присвячена декоративному натюрморту, який з'явився як результат сміливих експериментів, націлених на пошук нових форм та є своєрідним викликом академічним традиціям.

Об'єктом роботи є декоративний натюрморт в техніці олійного живопису.

Предметом роботи є створення декоративного натюрморту в техніці олійного живопису.

Мета роботи: виявити особливості декоративного натюрморту, як різновиду жанру натюрморт та теоретично обґрунтувати можливості його застосування як засобу формування індивідуального підходу до технік олійного живопису та творчого пошуку у формах, кольору та пластичних рішеннях.

Міжпредметні зв'язки: виконання декоративного живопису тісно пов'язано з іншими напрямками образотворчого спрямування. Зокрема, такими як «Композиція», «Основи кольорознавства», «Живопис», «Історія мистецтва», «Декоративно-прикладне мистецтво».

Основні завдання:

1. Визначення поняття «натюрморт». Ознайомлення з історією виникнення, становлення і розвитку декоративного натюрморту.
2. Розкриття сутності та головних ознак декоративного натюрморту.
3. Визначення засобів виразності техніки олійного живопису.
4. Визначення послідовності етапів виконання декоративного натюрморту в техніці олійного живопису.
5. Висновки за результатами дослідження.

Методи: аналіз історичних фактів і процесів, фахової літератури та джерел; аналіз здобутків образотворчого мистецтва для виявлення основних тенденцій розвитку декоративного натюрморту, композиційний та порівняльний художній аналіз

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел

Розділ І.

Декоративний натюрморт в техніці олійного живопису в історії образотворчого мистецтва.

1.1. Жанр натюрморту в живопису. Історія виникнення декоративного натюрморту.

Натюрмортом прийнято називати зображення неживих предметів, об'єднаних в єдину композиційну групу. Походження слова «натюрморт» французьке – *nature morte* – «мертва природа». Спеціальна організація мотиву (постановка) – один з основних компонентів образної системи жанру натюрморту. Як самостійний жанр в європейському образотворчому мистецтві натюрморт з'явився в кінці XVI століття. Розквіту цей жанр досягає у голландському та фламандському живописі XVII століття [11, с.163].

Одним із найпоширеніших жанрів живопису, який має свою історію, є декоративний натюрморт. Декоративний натюрморт – це спрощене, умовне зображення форм, предметів, яке набуло поширення у XIX – на початку XX століття. Вперше словосполучення «декоративний натюрморт» стало вживатися на початку XX-го століття, саме в ті часи, коли спостерігався процес появи великої кількості різних нових напрямків у мистецтві. Останні роки XIX-го століття і початок XX-го століття взагалі стали періодом пошуку всіляких нових передувати тривалий процес поглиблення, вдосконалення і одночасно фактур, відчайдушних експериментів над простором, кольором і формою.

У декоративному натюрморті художники намагались обмеженими засобами передати різнобарвність оточуючих його предметів, прагнули кожному мазку передати пульсацію життя, свій настрій, своє бачення навколишнього світу. Таким чином художник впливає на глядача через

асоціативні почуття, уявлення і думки, що виникають при сприйнятті зображеного.

Мистецтвознавець И.Болотина звертає увагу на те, що для виникнення передумов «появи натюрморту не академічного, а живого, життєвого, художнику потрібно було в натурі побачити мотиви не менш цікаві для втілення на полотні, ніж всі мальовничі теми. Цьому повинен був передувати процес «спрощення» мистецтва, яке мало відмовитися від «високих» академічних сюжетів і звернутися до реального життя» [6, с. 7].

Засновниками жанру декоративного натюрморту вважаються кубісти та фовісти [20]. Яскраві представники авангарду епохи модерна, такі як Ж. Брак, П. Пикассо, А. Матисс, И. Машков, К.С. Петров-Водкін та інші, створювали натюрморти, які вражають своєю формою, колористичним рішенням, різноманітним пластичним підходом та надзвичайною творчою композицією та технікою виконання.

В роботах цих митців поступово з'являлися нові підходи передачі простору та форми, незвичні рішення трансформації предметів, максимальне спрощення або ускладнення в роботі з кольором та тональними спрощеннями, використання лінії у формуванні форм та простору, незвичне використання кольорових плям, загострення та уповільнення ритму [16].

Наприклад, роботи А. Матисса вражають грою кольору та фактури, натюрморти відносяться до жару декоративного експресіонізму. Митець вважав, що деталі гублять чистоту ліній, тому акцент робив на зображенні лінійних елементів, шукав баланс між візерунком та кольором, шукав найкраще розміщення предметів у просторі та їх гармонійну взаємодію.

Поль Сезан замість характерного для імпресіоністів м'якого простору, показував зриму матеріальність предметів з характерною платністю та об'ємом. Його натюрморти складені таким чином, щоб, по-перше, кожний предмет чітко був видимий з любої відстані, не розрушаючи композиції, по-друге, щоб складалась можливість розкриття усього регістру колористичних співвідношень. Простір полотна розкривається поступово, що відтворює

взаємодію всіх предметів натюрморту. Сезан не прагне дотримуватися правил прямої перспективи, визнає відсутність обмежень для створення реальних обмежень у реальному просторі. Широко використовує відкриті кольори, контрасти та гру чітких ліній [18. с.72].

Пікассо у роботах експериментував з формою та простором, розкладає об'єкти на більш прості геометричні форми.

Ілля Машков у своїх роботах сміливо грає формами та контрастами, підкреслює плани натюрморту різними техніками мазка, контрастами, змінами форм та лінією.

К.С. Петров-Водкін створив багато картин у жанрі декоративного натюрморту, в яких поєднував символізм та дивну точність, в кутах, характерних для власної виконавської манери – «сферичної перспективи». В цих особливостях впізнання та оригінальність автора. Об'єкти у натюрмортах Петрова-Водкіна мають складні взаємозв'язки але не закривають один одного, автор ніби вивчає фізичні властивості, геометрію, прозорість та здібність ображати колір [17].

Всі ці новації зіграли основну роль у перегляді на традиції живопису ХІХ століття.

Отже, жанр натюрморт різноманітний і показовий в процесі освоєння прийомів декоративної стилізації. В декоративному натюрморті ключову роль грає здібність художника творчо інтерпретувати оточуючу дійсність, знаходити крайню виразність кожного об'єкту і вносити до неї власне ставлення. Процес стилізації реалістичного зображення доволі специфічний та складний. Без знання природи неможливо вирішити завдання передачі ритму та пластики елементів натюрморту в його стилізованому вигляді. Це час художніх експериментів з кольором, формою, простором, захоплення пошуком різноманітних фактур.

1.2. Техніка олійного живопису.

Олійний живопис - одна з мальовничих технік, що використовує фарби з рослинним маслом в якості основного сполучного речовини.

Для виготовлення олійних фарб сухий пігмент розтирають з маслом. Використовують при цьому масло насіння льону, маку або масло волоських горіхів.

Пігменти бувають прозорі (застосовуються для лессіровки) і покриваність (покривні). Прозорі пігменти прозорі самі по собі і створюють відчуття глянцю і глибини в шарі фарби. Покриваність непрозорі і пропускають світло, тільки якщо їх сильно розбавити, але відчуття глибини все одно не виходить. Прозорі фарби майже не втрачають насиченість при змішуванні, покриваність само швидко сіріють - якщо змішати досить різні кольори. Старі майстри як правило використовували прозорі фарби, а на палітрах імпресіоністів, навпаки, всі барви, за винятком ультрамарину, були покриваність.

Кращі фарби містять всього один пігмент в максимальній концентрації. Але іноді, щоб замінити токсичний, нестійкий або дорогий пігмент, фарбу змішують з кількох пігментів. Часто такі фарби змішуються для того, щоб надати барвистому шару прозорість там, де оригінал покриваність. Хоча більшість фарб, отриманих подібним способом, поступаються оригіналу в чистоті і яскравості, трапляється, що грамотно підібрана суміш яскравіше і чистіше оригіналу. Єдине - в таких фарбах ні в якому разі не повинно бути білил, так як фарба буде абсолютно непридатна для темних глибоких сумішей.

Для виробництва олійних фарб найбільш популярно ляне масло. Кращим маслом вважається масло холодної вичавки. Якісне ляне масло має золотавий колір і не має запаху. Для білої і холодних фарб часто використовується макове масло, оскільки воно майже безбарвно, але засновані на ньому фарби довше сохнуть і можуть потріскатися.

На світлі й у присутності повітря масло "окислюється" і твердне, утворюючи прозору плівку водостійких, яка утримує пігменти. Цей процес не припиняється протягом 2-3 років, за які картина спочатку істотно додає у вазі, а потім знову його втрачає, але "підсохнути" масло встигає за 4-12 днів. Повністю сухе масло дуже крихко і легко тріскається при найменшому вигині.

Ляне масло жовтіє без світла. Тому картина, довго пролежала в шафі, обов'язково пожовтіє. Якщо виставити пожовклу картину на пару тижнів на сонці, вона поверне свій початковий колір. Рафінована ляне масло стійкіше до пожовтіння, але більш крихко. Деякі пігменти бояться сонця тому картину не слід тримати на яскравому світлі занадто довго.

Найчастіше олійними фарбами малюють на лляному або бавовняному полотні, або на дерев'яній панелі. Щоб писати олійними фарбами на полотні, дереві, картоні або іншому якомусь підставі, на нього спочатку наносять ґрунт, щоб перешкодити витіканню масла з фарб, забезпечити краще зчеплення шару фарби з поверхнею полотна і надати основи певну фактуру і колір.

Окремою технікою живопису є гласографія, коли масляні фарби наносяться на скло з наперед підготовленим малюнком. У цьому випадку ґрунт не наноситься і процедура листи здійснюється прямо за прозорою поверхні скла, але тільки зі зворотним, виворітного боку. Процес висихання барвистого шару на склі більш тривалий, ніж на полотні, однак, у результаті фарби стають з поверхнею практично одним цілим.

Найбільш популярними є акрилові ґрунти як найбільш прості в застосуванні і легкодоступні. Акриловий ґрунт наноситься в 4-5 тонких шарів на розтягнутий полотно або іншу поверхню і повністю висихає протягом одного дня. Акриловий ґрунт легко забарвлюється в будь-який колір за допомогою додавання до нього акрилових фарб або сухих пігментів. Щоб перешкодити вбирання масла в ґрунт, його покривають тонким шаром лляного масла або спеціально призначеним для цього клеєм. Від якості

грунту безпосередньо залежать яскравість фарб і довговічність роботи. При використанні прозорих і напівпрозорих фарб колір ґрунту може визначати загальний колорит картини, а також, до певної міри, може полегшувати і прискорювати роботу над нею (Імпріматура). Старі майстри вміли користуватися цим.

Для письма олійними фарбами найбільш популярні пензлики зі свинячої щетини, які використовуються для грубої роботи, і червоний соболь для тонких деталей. Але малювати можна не тільки пензликами. Наприклад, можна малювати мастихіном, губкою або ганчіркою - всім, крім пальців, так як багато пігментів токсичні і легко проникають крізь шкіру. Синтетичні пензлики для малювання маслом практично непридатні, вони легко псується під впливом лаків і розчинників і утримують мало фарби. Хороша синтетика, близька за якістю до натурального волосу, часто набагато його дорожче. Важливо відзначити, що для живопису якість пензликів важливіше якості фарб (суб'єктивна думка).

Фарби змішують на палітрі пензлем або мастихіном (спеціальний «ніж» або «кельму»). Мастихіни роблять з нержавіючого металу або пластику. Металеві мастихіни більш надійні та зручні, але можуть змінити колір деяких пігментів або послужити каталізатором для реакції деяких пігментів у фарбі. У разі подібного ризику зазвичай використовують пластиковий мастихін. Щоб уникнути хімічних реакцій пігментів і зберегти яскравість фарб, не слід змішувати більше трьох пігментів відразу - до відтінку треба йти найкоротшим шляхом.

Палітрою може служити дерев'яна дощечка, вощений папір, керамічна плитка або шматок скла. Краще використовувати скло, так як воно не вбирає масло, не реагує з пігментами, легко очищається скребком і, під нього можна підкласти папір такого ж кольору що і ґрунт, що істотно полегшує підбір і змішування кольорів. Так само часто використовуються професійні палітри з промасленого дерева, пластика або оргскла.

Щоб розбавити фарбу або сполоснути пензлик, використовують скипидар або будь-який інший розчинник - досить чистий, щоб повністю випаруватися, не залишаючи жирних плям або інших забруднювачів, здатних зіпсувати фарбу. Сильно розбавляти фарбу не можна, так як вона може не пристане до попереднього шару, якщо в ній не міститься достатньо масла. Мінеральні розчинники можуть сприяти вицвітання фарби. У верхніх шарах картини для розрідження фарби краще використовувати невелику кількість лляної олії. Розчинник для миття пензлика не виливають, а тримають у спеціальній баночці з подвійним дном - друге дно з отворами. Пігменти поступово осідають на дно крізь отвори, і розчинник можна використовувати знову, не боячись потурбувати осів на дно бруд. Пензлик перед миттям ретельно витирають ганчіркою. Після миття розчинником пензлики миють теплою водою з шампунем і ретельно витирають, перед тим як прибрати. Зберігають пензлики зазвичай ставлячи вертикально в склянці, головою вгору, щоб вони швидше висихали і не втрачали форму. Для додання масляним фарбам блиску до них підмішують спеціальні лаки і смоли, наприклад даммарную смолу, розчинену у французькому терпентин з додаванням згущеного на сонці лляної олії. Фарби можуть потріскатися від надлишку лаку, тому лаків і смол не рекомендується додавати більше десяти відсотків від обсягу фарби.

У сучасні фарби так само часто додають речовини прискорюють висихання, так звані сикативи. Швидко сохне фарби дуже зручні, але можуть потріскатися через кілька років, коли фарба повністю висохне. Іноді, навпаки, використовують спеціальні фарби, які сохнуть повільніше; це знайшло застосування в техніці алла прима, що припускає виконання картини за один сеанс.

Картини олійними фарбами найчастіше пишуть, встановлюючи полотно на мольберті. Мольберти бувають стаціонарні і переносні. І ті, й інші робляться з дерева, металу або пластику. Найбільш популярні дерев'яні

мольберти, оскільки вони стійкіші алюмінієвих і пластикових мольбертів і в той же час істотно легше сталевих [4] [14].

Розділ II.

Специфіка виконання декоративного натюрморту в техніці олійного живопису.

2.1. Особливості декоративного натюрморту та прийоми його виконання.

Характерна особливість, якою відрізняється декоративний натюрморт від академічного - це допустимість умовного відображення реальних предметів, він не вимагає беззастережного виконання деяких постановочних завдань, таких, наприклад, як відображення матеріальності, простору, форми.

Основним прийомом у декоративному натюрморті є стилізація предметів, виявлення особливостей природи, створення образного рішення твору, який полягає у перетворенні просторової глибини зображення на умовне площинне, або зі спрощеним умовним об'ємом.

Стилізація відома з давніх часів. В Давньогрецьких та римських орнаментах вона досягла найбільшого розквіту: рослинні та тваринні стилізовані зображення мотиви поєднуються з геометричними узорами.

Стилізація представляє собою декоративне узагальнення зображуваних об'єктів за допомогою ряду умовних прийомів зміни форми, об'ємних і колірних відносин. Це свідоме наслідування формальних прикмет якогось стилю. Стилізація як процес роботи являє собою декоративне узагальнення зображуваних об'єктів (предметів) за допомогою ряду умовних прийомів зміни форми, об'ємних і колірних співвідношень. До них відносять спрощення чи ускладнення форм і деталей, кольору, іноді спостерігається повна відмова від передачі обсягу зображуваних предметів [3, с.73]. Об'єкти можуть бути стилізовані в різній ступені: від максимального відходу форми

та матеріалу, до незначних. Кожен елемент натюрморту: квіти, посуд, фрукти та інше можна зображувати як геометричні форми. Також допустимі підкреслення певних характерних якостей. Об'єкти можна максимально спрощувати або ускладнювати орнаментом, дрібними деталями. Якщо натюрморт виконаний в обмеженій кольоровій гамі, важливо додавати контраст з ритмічного чергуванням кольору, плям та ліній. Склад натюрморту повинен бути врівноважений саме рівними тональними співвідношеннями.

В стилізації натюрморту важливе правильне розташування елементів зображення в єдиній композиції. Колір, текстура, лінія підпорядковуються одному плану. В композиції виділяється головний елемент, решта предметів збирається навколо нього в єдину збалансовану композицію. Динаміка формується за рахунок форм з загостреними кутами, ліній під кутом, поділу площини на нерівні частини. Для вираження динаміки також використовують колір.

Існує кілька способів вирішення декоративного натюрморту:

1. Посилення декоративного звучання кольору (використання відкритих кольорів, відсутність складних поєднань або однокольорова гама). Використовується зближення кольорових тонів за світлістю, а. також, за насиченістю або граничне загострення кольорових контрастів. Застосування декоративного контуру, локальних плям.

2. Зосередження уваги на головному об'єкті досягається за допомогою зміни пластичної форми, що підпорядковує усі інші елементи композиції.

3. Організація орнаментального середовища, що також є засобом декорування.

4. Узагальнення повітряної і лінійної перспективи.

5. Переробка реалістичного зображення в образ.

Призначення і зміст декоративного твору вимагають вибору таких матеріально-технічних засобів, за допомогою яких можна найбільш повно виразити ідейно-творчий задум художника. Декоративний натюрморт

допомагає глядачеві побачити красу світу, укладену в самих повсякденних речах, виховує увагу до навколишнього світу, прагнення досягнути його сенс.

У сучасному образотворчому мистецтві панують тенденції до поєднання комбінування змісту та емоційного впливу в усіх жанрах образотворчого мистецтва, завдяки новітнім технологіям та широкому вибору матеріалів для живопису.

2.2. Етапи виконання декоративного натюрморту.

Під враженням робіт Поля Сезана та Івана Машкова була обрана тематика: декоративний натюрморт. Основну символічну роль у роботі відіграє риба, яка з давніх часів служить символом життя, родючості, а в III-VI ст. н.е. служить символом християнства, обряду хрещення.

З декоративної точки зору форма та фактура риби надає великі можливості для стилізації та колористичної переробки.

Було відібрано характерні предмети, а саме: старовинний примус, бідон, кухонна дошка, пляшка, овочі, ніж, сільничка з сіллю та букет квітів. Рибу розташували на задньому плані та поклали на дошку. Обрано п'ять драпіровок в загальному зеленому та охристому колориті.

Овочі представляють собою символ Землі. Родючості, періоду врожаю. Старовинний посуд підкреслює зв'язок часу. Квіти, виконуючи декоративну роль, символізують швидкоплинність життя, а ніж та кухонна дошка – незриму присутність людини. Сіль – філософію життя та необхідність пошуку передачі набутого потомкам [1, с. 96][2].

Було створено близько з п'яти компоновок, з яких ми обрали найбільш вдалу, врівноважену. Компоновка дозволяє створити декоративність за допомогою горизонтальних та вертикальних ліній, кольорових плям та гри різноманітних форм. Різноманіття фактур також сприяє ритму та засобам виразності декору. Загальний колорит спокійний та стриманий, переважають: зелений різних відтінків, охра, коричневий.

Формат вибраний умовно вертикальний. Освітлення тепле.

Перший етап підготовки - створення фото та обробка їх в різних кольорових гамах для полегшення вибору техніки живопису та кращого вибору точки зору для написання роботи.

При аналізі даної компоновки та вибору техніки написання було вирішено, наслідую роботи П.Сезана та І.Машкова, об'єднати академічний живопис з декоративною багатоплановою переробкою, поступовим прописом кістю та мастихіном.

Наступним етапом, після обрання точки зору для написання, було створення ескізу олівцем. Предмети побудовані з урахуванням перспективи та гармонійним розміщенням у форматі. Перенесення з аркушу на полотно було виконано за допомогою кальки олівцем.

Наступний етап – створення декількох варіантів підбору кольорів. Ця робота була виконана гуашшю. Обраний варіант найбільше відповідав умовам виконання завдання.

Обрано кольорову гамму для написання. Застосувались олійні фарби, розчинник «Тройнік» та олія льону.

Техніка написання «a la prima» з застосуванням олії льону та розчинника для повільного висихання. Робота проходить в першій половині дня для постійного освітлення з вікна та лампи.

Художник повинен одночасно прописувати все полотно, але починаючи з самих темних плям, оскільки, відповідно їм буде складатися основне колористичне рішення роботи.

Перед початком роботи допустимо позбавитися від білого кольору полотна, поклавши на формат або прозорий білий або відтінок. При позбавленні від світлого, виконується підмальовок.

Після першого пропису кістю додаються плями мастихіном технікою втирання однієї фарби в іншу для створення ефектів освітлення та тіні.

Другий пропис робиться кістю пастозно або тонким шаром. Форма вибудовується крупними кольоровими плямами. Світло пишеться через охристо-жовту палітру. Періоди між сеансами роботи 2-3 дні. Періодично на

полотно додається олія. Це робиться для того, щоб передчасне висихання фарб не приводило до потемніння кольору. Якщо кольоровий тон не відповідає загальному образу, її можна підчистити мастіхіном.

Поступово промальовуються кольорові співвідношення, одночасно це треба робити по всьому полотну. Періодично треба спів ставляти кольорові відношення між темними та світлими частинами полотна та натурою для досягнення максимальної виразності та творчого вирішення. Дуже важливо зберігати кольорове рішення через спільний колір та теплохолодність всіх елементів композиції.

Окрім передачі тепло холодності, ліпленні форми та світлотіні. Потрібно передати фактурність предметів, що досягається за допомогою різних технік та інструментів живопису. Оскільки, натюрморт декоративний, допускається відступ від законів перспективи. Глибина досягається на контрастах кольору та світлоти. Забілювання натюрморту відбувається в кінці роботи за потребою тонким шаром білої фарби. Іноді, навпаки, додається виразний контраст кольору.

В кінці роботи потрібно узагальнити, об'єднати всі елементи композиції. В даному декоративному натюрморті це зроблено за допомогою темних ліній, контурів, які розташовані врівноважують та відтворюють багатоплановість та творчий задум.

Таким чином, етапи роботи:

1. Компоновка натюрморту. Підбір предметів та кольорових рішень.
2. Виконання фото та ескізів, перенесення ескізу на полотно.
3. Виконання підмальовка.
4. Створення об'єму за допомогою крупних мазків.
5. Пропис деталей дрібними мазками від цілого до окремого, вирівнювання та об'єднання загального тону.
6. Узагальнення від часткового до цілого

ВИСНОВКИ

Для виконання даної роботи було вивчено та узагальнено аналіз історичних фактів і процесів, фахової літератури та джерел; аналіз здобутків образотворчого мистецтва для виявлення основних тенденцій розвитку декоративного натюрморту, зроблено короткий композиційний та порівняльний художній аналіз творчості засновників та видатних представників жанру декоративного натюрморту.

Визначені основні поняття: натюрморт, декоративний натюрморт; висвітлено виникнення декоративного натюрморту як результату творчого пошуку епохи модернізму, результату сміливих експериментів з простором, кольором, форм та виразності творчого задуму.

Висвітлені основні принципи створення декоративного натюрморту, способи та можливості творчої переробки, поняття стилізації, розглянуто особливості роботи над декоративним натюрмортом в техніці олійного живопису. Виділено основні прийоми стилізації, а саме:

1. Посилення декоративного звучання кольору (використання відкритих кольорів, відсутність складних поєднань або однокольорова гама). Використовується зближення кольорових тонів за світлістю, а. також, за насиченістю або граничне загострення кольорових контрастів. Застосування декоративного контуру, локальних плям.

2. Зосередження уваги на головному об'єкті досягається за допомогою зміни пластичної форми, що підпорядковує усі інші елементи композиції.

3. Організація орнаментального середовища, що також є засобом декорування.

4. Узагальнення повітряної і лінійної перспективи.

5. Переробка реалістичного зображення в образ.

Розглянуто техніка олійного живопису, інструменти та матеріали, основні етапи написання робіт. Техніка мазка та послідовність.

Створена постановка творчого натюрморту, якій використані старовинні та сучасні предмети побуту, символізуючи красоту та незвичність оточуючих епізодів повсякденного життя, передачу часу та простору. Основну символічну роль у роботі відіграє риба, яка з давніх часів служить символом життя, родючості, а в III-VI ст. н.е. служить символом християнства, обряду хрещення.

З декоративної точки зору форма та фактура риби надає великі можливості для стилізації та колористичної переробки. Решта предметів передає загальний зміст та настрій роботи, красу та простоту повсякденного життя, зв'язок поколінь та незриму присутність людини.

Новизна нашої роботи полягає в поєднанні символіки різних часів, що створює загальне враження та настрої. Обрані кольори нагадують про основні промисли, притаманні Півдню нашої країни. Характеризуючи натюрморт як зображення побуту. Поруч з тим, предмети мають символічні та алегоричні значення.

Техніка виконання даного натюрморту – змішана, використовуються різні прийоми, що можливі за допомогою сучасних матеріалів та інструментів. Для пошуку потрібного ракурсу зроблено фото та оброблено для найкращого колористичного рішення.

Таким чином, декоративний натюрморт виконаний в поєднанні манер та засобів, в цілому наслідує характер та зміст декоративних натюрмортів відомих художників кінця XIX-го століття і початку XX-го.

Етапи роботи:

7. Компонування натюрморту. Підбір предметів та кольорових рішень.
8. Виконання фото та ескізів, перенесення ескізу на полотно.
9. Виконання підмальовки.
10. Створення об'єму за допомогою крупних мазків.
11. Пропис деталей дрібними мазками від цілого до окремого, вирівнювання та об'єднання загального тону.
12. Узагальнення від часткового до цілого

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдулин А.Р. Культура и символ (монография)./ А.Р.Абдулин - Уфа: Гилем, 1997.-217 стр.
2. Абсалямов, М.Б. Символ и архетип как структуры культурно-исторических форм. /М.Б. Абсалямов, Т.А.Ростовцева// Пространство культуры в археолог.-этнографическом измерении. – Томск, 2001.
3. Беда Г. Живопись. / Г. Беда – М. : Просвещение, 1986. – 190 с.
4. Бергер Е., Історія розвитку техніки олійного живопису, переклад з німецької. / Е.Бергер.- М., 1961;
5. Блюміна І. Визначний реаліст Ф. С. Красицький / І. Блюміна // Образотворче мистецтво. – 1973. – № 3. – С. 26–27.
6. Болотина И.С. Русский натюрмор И.С. Болотина;./ М.: Искусство, 1993. - 132 с.
7. Болотина И.С. Проблемы натюрморта. (Изображение вещи в живописи XVIII —XX вв.) / И.С. Болотина; сост. А.В.Щербаков. —М.: Художник, 2009. —192 с.
8. Васильев, И.А. Основы теории живописной грамоты [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://ebooks.grsu.by/burchi>
9. Виттер Борис. Проблемы и развитие натюрморта. /Борис Виттер//Санкт-Петербург. «Азбука-классика», 2005 – 384 стр.
10. Волков Н.Н. Цвет в живописи./ Н.Н.Волков – М.: «Искусство», 1984 – 320 стр.
11. Зорко А.Є., заслужений художник України, доцент Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури НАТЮРМОРТ У КЛАСИЧНОМУ ЖИВОПИСІ ТА АКАДЕМІЧНІЙ ХУДОЖНІЙ ОСВІТІ) // Дослідницькі та наук.-метод. праці: Зб. наук. пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Вип. 19. – К., 2010. – С. 163–173.
12. Ковальчук О. Теоретичні та практичні методи викладання декоративно-монументального живопису // Дослідницькі та наук.-метод. праці: Зб. наук.

пр. Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури. Вип. 15. – К., 2008. – С. 153–163.

13 . Кричевський Федір. Спогади, статті, документи. / Упорядник Б. Піанада – К. : Мистецтво, 1972. – 122 с., іл.

14. Лужецька А. Н., Техніка олійного живопису російських майстрів з XVIII по початок XX століття./ А.Н.Лужецька. М., 1965.

15. Олійний живопис // Термінологічний словник-довідник з будівництва та архітектури / Р. А. Шмиг, В. М. Боярчук, І. М. Добрянський, В. М. Барабаш ; за заг. ред. Р. А. Шмига. — Львів, 2010. — С. 138.

16. Скрипникова, Е.В. Композиционные принципы декоративного натюрморта/ Е.В. Скрипникова // Омский научный вестник №6 (102). –2011.

17. Смирнов В.Ф. Натюрморт./ Gallerix–

Режим доступа <http://gallerix.ru/lib/natyurmort/> -07.05.2017].

18. Филиппова О.Н., 2018 УдК 7.03;7:001.12 «Натюрморт в творчестве Поля Сезанна (1839-1906)». Ассоциация искусствоведов, г. Москва.

19. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник/ М.Яремків. –Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. –112с.

20. Декоративный натюрморт / Artisthall — Художественная мастерская [Электрон-ный ресурс]. — URL: http://artisthall.ru/za_nyatiya-zhivopisyu/dekorativnyj-natyurmort/.